

CAPTURA D'UN *CHLOPSIS BICOLOR* A BLANES

per M. T. SASAL i LASAOSA, J. L. SOLER i QUETGLAS
i M. RUBIÓ

L'estiu de l'any 1972 fou recollit, amb l'art de bou, un peix d'aspecte anguilliforme. La captura havia estat feta al matí, vora la desembocadura de la Tordera, en un lloc sorrenc i de 30 m de fondària aproximadament.

És una femella d'uns 38 cm de llargada. El cap representa una desena part d'aquesta mida i la part posterior es troba dilatada per a albergar la cambra branquial.

A l'extrem anterior del cap hi ha els orificis nasals anteriors, que tenen forma de tubs incurvats. Els posteriors es troben damunt el llavi superior i guarnits per un plec de pell; són molt a prop de la vora anteroinferior de l'ull.

Les dents són irregulars i agudes a les mandíbules; té també dents vomerianes, que són un caràcter taxonòmic.

Al mig del front, entre els ulls, hi ha una depressió longitudinal força marcada.

L'orifici branquial és una senzilla fenedura arquejada, recoberta d'un retall dèrmic, sense cap mena d'opercle rígid.

El cos és subcilíndric, comprimit lateralment, i la meitat anterior es troba dilatada pel fet d'ésser plena d'ous.

És àpode: està mancat d'aletes parelles. L'aleta imparella es continua, i no s'hi diferencia ni dorsal, ni caudal, ni anal. L'alçada aproximada de l'aleta és de 2,5 mm. mesurats sobre un radi; tota l'aleta té la mateixa amplada. La totalitat dels radis són tous. En general l'aleta és despigmentada.

L'anus es troba davant la base de l'aleta anal, bé que la seva posició exacta no es pot determinar, puix que tota aquesta regió es troba esquinçada i amb una massa d'ous aglutinada, que penja a l'exterior.

Una mostra aleatòria de quinze d'aquests ous presenta una mitjana de diàmetres màxim i mínim d'1,44 mm \times 1,31 mm.

La pell és nua, totalment desproveïda d'escates. Tot al llarg de la línia lateral hi ha una sèrie de papil·les aplanades que apareixen en una observació directa com a punts blancs. Tota la part dorsal és de color bru, mentre que la ventral és despigmentada. La pigmentació no s'acaba de cop, sinó que existeix una franja lateral d'1 mm d'amplada d'un to intermedi. A la part anterior del cos, aquesta regió intermèdia es troba dilatada, i arriba a tenir uns 7 mm. La regió dorsal, de pigmentació també densa, té una amplada constant de 8 mm (fig. 1).

FIG. 1. — Detall de la pigmentació de *Chloopsis bicolor*

És una espècie desconeguda fins ara en aigües ibèriques i, per tant, LOZANO no en parla ni l'esmenta en cap de les seves monografies sobre ictiologia.

Amb l'ajuda de TORTONESE⁶ trobarem una sèrie de punts de contacte amb *Chloopsis bicolor* Rafinesque, única espècie mediterrània de la família *Xenocoagridae*.

Posteriorment utilitzarem el treball de BOHLKE¹, que és la revisió més recent de la sistemàtica d'aquesta família. També fou utilitzat un treball de ROBINS⁵; i arribarem a la conclusió que l'exemplar és efectivament un *C. bicolor*; bé que existeix una discordança pel que fa a les mides absolutes, les proporcions són les mateixes.

La taula següent compara les mides del nostre exemplar amb els tres de ROBINS² trobats a l'estret de Florida (UMML-16634-16635-17377) i els dos exemplars trobats a Itàlia (ANSP-67695-USNM-92240), únics exemplars adults dels quals tenim coneixença:

Distribució geogràfica

Els exemplars adults han estat trobats (fig. 2) a:

- Messina (RAFINESQUE 1810)
- Golf de Tarent (PARENZAN⁴ 1956)
- Estrets de Florida (ROBINS⁵ 1967)
- Blanes

TAULA

	UMML 16634	UMML 16635	UMML 17377	ANSP 67695	USNM 92240	BLANES VIII - 72
Llargada total (mm)	173,7	108,6	159,0	193,5	207,9	380,0
Gruix a l'opercle	6,4	4,4	6,0	6,8	5,5	16,0
x	(3,7)	(4,0)	(3,8)	(3,5)	(2,6)	(4,2)
Gruix a l'anus	5,4	3,8	6,3	5,5	4,7	11,0
x	(3,1)	(3,5)	(4,0)	(2,8)	(2,2)	(2,8)
Distància extrem anterior del cap-dorsal	25,5	15,8	23,1	26,7	30,9	50,0
x	(14,7)	(14,5)	(14,5)	(13,8)	(14,9)	(13,1)
Distància extrem anterior del cap-anus	61,9	37,1	56,2	68,0	75,3	138,0
x	(35,6)	(34,2)	(35,3)	(35,1)	(36,2)	(36,3)
Distància anus-caudal	109,9	70,1	100,9	125,5	132,6	240,0
x	(63,3)	(64,5)	(63,4)	(64,8)	(63,7)	(63,1)
Llargada del cap	20,7	12,8	16,9	19,6	19,1	38,0
x	(11,9)	(11,8)	(10,6)	(10,1)	(9,2)	(10,0)
Distància interorbital mínima	3,2	2,0	3,0	2,8	2,2	6,0
o	(15,4)	(15,6)	(17,8)	(14,2)	(11,5)	(15,8)
Llargada morro	5,3	3,4	4,3	4,4	4,5	7,7
o	(25,6)	(26,6)	(25,4)	(22,5)	(23,4)	(20,2)
Gruix angle boca	8,4	6,6	7,8	6,6	6,6	8,0
o	(40,6)	(51,6)	(46,2)	(33,2)	(34,8)	(21,0)
Diàmetre ocular	2,1	1,2	1,9	2,1	2,1	2,5
o	(10,1)	(9,4)	(11,2)	(10,7)	(11,5)	(6,6)
Nombre de vèrtebres	127	132	129	129	134	136

x Els nombres entre parèntesis són % de la llargada total

o Els nombres entre parèntesis són % de la llargada del cap

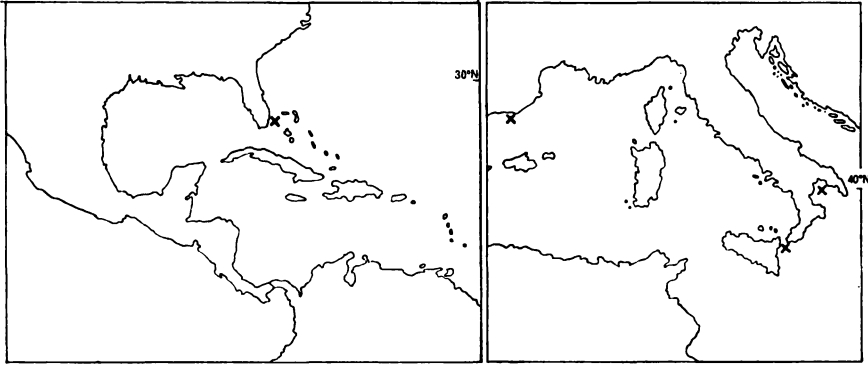

FIG. 2. — Situació dels exemplars adults de *Chlopsis bicolor*

En estat larvari han estat trobats també a:

Golf de Tarent (GRASSI 1897)

Costa occidental africana (CASTLE³ 1966)

i, segons SCHMIDT (1912), són molt freqüents a totes les cubetes laterals del Mediterrani.

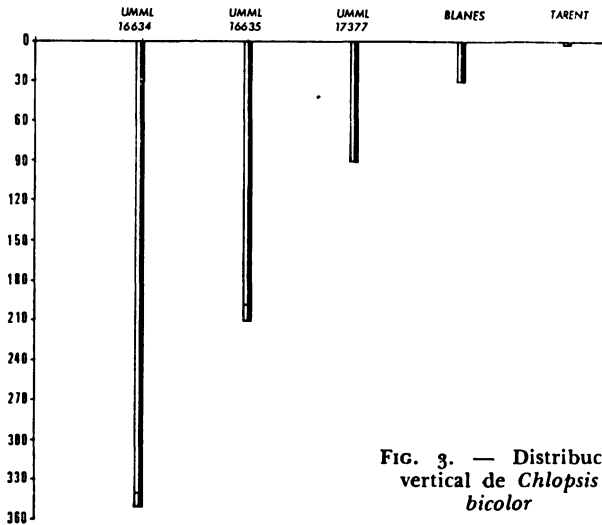

FIG. 3. — Distribució vertical de *Chlopsis bicolor*

Distribució vertical

La distribució vertical d'aquest peix és molt variada: n'han estat trobats exemplars des d'uns 0 m de fondària fins a uns 350 m (fig. 3).

Fondària de les captures:	}	Exemplar	UMML - 16634	341-351 m
		»	UMML - 16635	200-210 m
		»	UMML - 17377	90 m
		»	Blanes	30 m
		»	Tarent	0 m

Els tres primers (UMML 16634, UMML 16635, UMML 17377) són exemplars trobats a l'Estret de Florida entre Key Largo i les Bermudes; l'exemplar següent és el trobat a Blanes i el darrer (el de menys profunditat) és el capturat a Tarent (fig. 3).

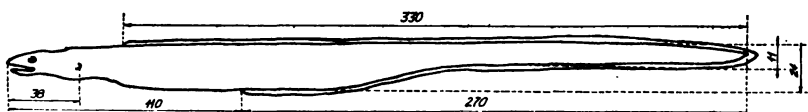

FIG. 4. — Esquema de les mides de *Chlopsis bicolor*

És interessant el fet que els tres exemplars capturats més propers a la superfície són femelles amb ous.

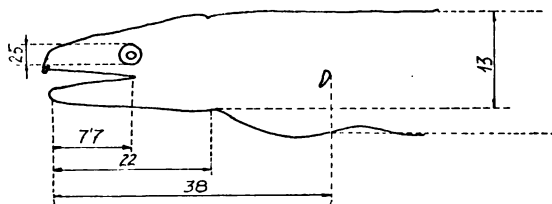

FIG. 5. — Detall de les mides del cap

RESUM

El primer exemplar de *Chlopsis bicolor* Raf. citat en aigües de la Península Ibèrica, fou capturat a Blanes a 30 m de profunditat l'agost de 1972. És una femella amb ous, de 38 cm de llargària, la mida més gran de tots els individus coneguts. Hom dona totes les dades referents a aquest peix en comparació amb les dels altres exemplars.

SUMMARY

The first specimen of Chlopsis bicolor Raf. quoted in Iberian Peninsula waters was caught in Blanes at 30 m depth in August 1972. This is

a female with roe, of 38 cm length, being this one the biggest of all the specimens known. There are given all the data of this fish comparatively to the other specimen.

BIBLIOGRAFIA

1. BÖHLKE, J., *A Synopsis of the Eels of the family Xencongridae*. «Proc. Acad. Nat. Sci. Philadelphia», vol. 108, 77-80, fig. 4 (1956).
2. CARUS, J. V., *Prodromus faunae mediterraneae*, 1, 545 (Stuttgart 1893).
3. CASTLE, P. H. J., *Die ichtyologische Ausbeute der ersten Westafrikafahrt des fischtechnischen Forschungsschiffes. «Walter Herwing», III. The Eel Larvae (Leptocephali)*. «Archiv. F. Fischrei», 17 (1), 19-35 (1966).
4. PARENZAN, P., *Un reperto interessante nei mari di Taranto. Prima captura di Chlopsis bicolor Raf. (piscis)*. «Boll. Pesca ecc. Roma», XI (2), 297 (1965).
5. ROBINS, C. H., *The Xencongrid Eel Chlopsis bicolor in the Western North Atlantic*. «Bull. Mar. Sci. Miami», 17 (1), 233-248 (1967).
6. TORTONESE, E., *Fauna d'Italia. Osteichthyes*, vol. X, Edit. Calderrini, 316-318, fig. 125 (1970).